

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/1086/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214202579
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4214202579.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa v právnej veci navrhovateľa: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, proti odporcovi: E. R., nar. X.X.XXXX, bytom V., H. XXXX/XXX, občan SR, zastúpený JUDr. Martou Kamonczovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Nové Zámky ako opatrovníčkou, o zaplatenie 1.068,90 eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 15. januára 2015, č. k. 5C/117/2014-33, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Komárno (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 OSP) rozsudkom zo dňa 15. januára 2015, č. k. 5C/117/2014-33 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) návrh navrhovateľa zamietol a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 11.02.2014 domáhal na súde proti odporcovi vydania platobného rozkazu na uloženie povinnosti zaplatiť 1.068,90 eur, zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % denne a úrok z omeškania vo výške 3,275 % ročne od splatnosti jednotlivých čiastkových istín - nedoplatku odporcu až do zaplatenia a nahradiť trovy konania. Navrhovateľ svoj nárok odôvodnil titulom nedoplatku odporcu za poskytnutý spotrebiteľský úver.

Súd vo veci nariadil ústne pojednávanie na termín 15.01.2015, ktorého sa účastníci konania nezúčastnili. Právny zástupca navrhovateľa svoju neúčast' písomne ospravedlnil, odporca mal doručenie predvolania riadne vykázané a svoju neúčast' neospravedlnil, preto súd podľa § 101 ods. 2 O.s.p. prejednal predmetnú právnu vec v neprítomnosti riadne predvolaných účastníkov konania.

Na základe vykonaného dokazovania z hľadiska skutkového stavu súd prvého stupňa zistil, že medzi odporcom a navrhovateľom došlo dňa 28.07.2010 k uzatvoreniu Zmluvy o revolvingovom úvere č. 84 000 30959, v zmysle ktorej pôvodný veriteľ poskytol odporcovi úver vo výške 570,- eur. Poskytnutý úver spolu s úrokom sa odporca zaviazal splatiť v 42 mesačných splátkach po 30,54 eur v termíne splatnosti dohodnutom v zmluve. Z dôvodu porušenia platobnej disciplíny zo strany odporcu spočívajúceho v tom, že neuhradil už druhú splátku a celkovo zaplatil len 213,78 eur, navrhovateľ vyhlásil okamžitú splatnosť úveru z dôvodu omeškania oznámením zo dňa 29.12.2010, ktoré bolo odporcovi doručené

dňa 07.01.2011. Celkový nedoplatok odporcu titulom poskytnutých úverových prostriedkov činí žalovanú sumu 1.068,90 eur spolu s dohodnutou zmluvnou pokutou ako i úrokom z omeškania.

Zistený skutkový stav prvostupňový súd právne posúdil podľa § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.06.2006, § 1 písm. a, b a § 23a ods. 1, 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 30.06.2007.

Uviedol, že podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ, pričom ich charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvným typom s osobitnou právnou úpravou v zákone č. 258/2001 Z.z., ktorý je k ustanoveniam Občianskeho zákonníka s podrobnou úpravou spotrebiteľských zmlúv predpisom *lex specialis*, a preto ide aj v prípade spotrebiteľského úveru o spotrebiteľskú zmluvu. Uvedené znamená, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 258/2001 Z.z. použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, vrátane všeobecných ustanovení o záväzkoch. Daný právny vzťah založený Zmluvou o prenájme s následnou kúpou prenajatej veci súd posúdil ako občianskoprávnou vec - spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko z nej nevyplýva, že by odporcovi bol poskytnutý spotrebiteľský úver na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Z výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzatvoreniu platného záväzkového vzťahu z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti, keď navrhovateľ poskytol odporcovi úverové prostriedky za podmienok dohodnutých v úverovej zmluve, ale naproti tomu odporca svoju povinnosť riadne a včas platiť dohodnuté mesačné splátky nesplnil, dôsledkom čoho došlo k predčasnej splatnosti celého úveru, ktorá nadobudla účinky dňom doručenia, t. j. dňom 07.01.2011. Nárok navrhovateľa považoval za nedôvodný z dôvodu premlčania v zmysle § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, keď premlčanie skúmal z úradnej povinnosti, vychádzajúc z ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2014 a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa bol na súd podaný až dňa 11.02.2014, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty v zmysle ustanovenia § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že súd považoval nárok navrhovateľa za premlčaný, návrh navrhovateľa ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol. Poukázal na to, že premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou. Premlčanie je teda uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané. Použitie tejto námietky má za následok zánik súdnej vymáhateľnosti nároku, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Právo môže byť vykonané po prvý raz, keď vznikne možnosť na jeho základe podať návrh na súd, teda obvykle vtedy, ak je záväzok splatný.

Rozhodnutie o náhrade trov konania založil prvostupňový súd na princípe úspešnosti v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému účastníkovi - odporcovi nepriznal náhradu jeho trov konania, nakoľko si odporca trovy neuplatnil a ani mu žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ a podľa odseku 2 písm. c/, d/ a f/ OSP, namietajúc zákonnosť postupu súdu, ktorý na premlčanie prihliadol *ex offo*. Postup súdu a jeho rozhodnutie odporujú nielen ustanoveniam zákona č. 250/2007 Z.z., ale sú aj v rozpore so základnými ústavnými princípmi. Uviedol, že konanie v tejto veci začalo podaním žaloby doručenej na súd dňa 11.02.2014 a v priebehu konania nebola žalovaným vznesená námietka premlčania. Súd nebol oprávnený prihliadať na premlčanie *ex offo*, nakoľko ide o postup založený na retroaktívnej aplikácii ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z., ktoré bolo do tohto zákona doplnené novelizačným zákonom č. 102/2004 Z.z. (zrejme 102/2014 Z.z. - pozn. odvolacieho súdu), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.05.2014. V zmysle prechodného ustanovenia (§ 29b zákona č. 250/2007 Z.z.) pre zmeny účinné od 01.05.2014 platí, že ustanoveniami § 5a ods. 1 písm. b/ a ods. 2 až 4 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. májom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. májom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30. apríla 2014.

Z uvedeného vyplýva, že zákonodarca jednoznačne upravil otázku spätnej účinnosti (v podobe tzv. nepravej retroaktivity) novej úpravy len na niektoré ustanovenia, ktoré boli do zákona č. 250/2007

Z.z. doplnené s účinnosťou od 01.05.2014. Ustanovenie § 5b medzi ne zaradené nebolo. Súd tak svojím postupom porušil zákaz spätnej pôsobnosti právnych noriem a v konaní, ktoré bolo začaté pred 01.05.2014 použil také ustanovenie, ktoré nebol oprávnený aplikovať. Podstata spätnej aplikácie právnej normy spočíva v tom, že uvedené pozície mení spätne. V tomto prípade oproti stavu, ktorý existuje v čase začatia konania (lebo v rámci neho sa rozhoduje aj o premlčaní) tým, že zbavuje veriteľa práva na priznanie svojho nároku, ak sa dlžník premlčania nedovolá. Postavenie žalobcu nie je preto možné zmeniť tým, že súd uplatňuje hmotnoprávny inštitút premlčania spätne na základe § 5b účinného od 01.05.2014, pretože jeho dôsledkom je zásah do hmotnoprávneho postavenia účastníkov nejakého vzťahu. Samotné ustanovenie § 5b, z hľadiska svojej formulácie, sa pritom javí len ako modifikácia všeobecných ustanovení o premlčaní, ktoré sú hmotnoprávne, a najmä situácii, kedy sa na premlčanie prihliada. Právna úprava v ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. teda modifikuje uvedené subjektívne hmotné právo dlžníka na to, aby súd premlčané právo nepriznal, ale len do tej miery, kedy sa už nevyžaduje splnenie podmienky v podobe námietky dlžníka. Ide teda o modifikáciu hmotnoprávnej podmienky úpravy premlčania. Rozhodnutie súdu podľa právnej úpravy, ktorá bola zavedená a účinná dňom 01.05.2015 v konaní, ktoré začalo pred účinnosťou vyššie spomenutej novely je retroaktívne a nezákonné. Navrhovateľ zároveň napáda postup súdu aj z hľadiska porušenia princípu legitímneho očakávania a predvídateľnosti postupu súdu. Predvídateľnosť súdneho rozhodnutia je považované za atribút právneho štátu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17.10.2011, sp. zn. 7Cdo/42/2010 a nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 10/04 zo 6. februára 2008).

V čase podania žaloby žiadne ustanovenie o tom, že súd na premlčanie prihliada aj bez námietky dlžníka neplatilo, a teda žalobca ho ani nemal ako predvídať. Ak by veriteľ podal žalobu o zaplatenie premlčaného nároku po 01.05.2014, potom by si logicky mal byť vedomý dôsledkov daného rozhodnutia. Z napadnutého rozsudku však nevyplýva, ako mal postup súdu predvídať.

Navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že vyhovie návrhu a odporcu zaviazne na zaplatenie žalovanej povinnosti a tiež na zaplatenie náhrady trov právneho zastúpenia navrhovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa a aj náhradu za zaplatenie súdneho poplatku. Zároveň si uplatnil aj nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 83,76 eura vrátane DPH.

Odporca, resp. jeho opatrovníčka sa k odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c) a f) OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 ods. 1 OSP.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené podmienky pre nepriznanie v návrhu uplatneného nároku navrhovateľovi v sume 701,11 eura s príslušenstvom, z dôvodu jeho premlčania.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu

vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, pričom aj podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu preberá i jeho právny záver vo veci, ktorú správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 OSP odvolací súd odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť, a preto nemôže dať za pravdu navrhovateľovi.

Odvolací súd sa predovšetkým sústredil na vyriešenie otázky nastolenej odvolateľom, či ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, zavedené novelou zákona č. 102/2014 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je možné podľa navrhovateľa retroaktívne aplikovať i na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, teda pred dňom 01.05.2014, pričom dospel k rovnakému záveru ako súd prvostupňový, že áno. Zodpovedanie tejto otázky súvisí s časovou pôsobnosťou právnych noriem. Rozdiel medzi časovou pôsobnosťou hmotnoprávných a procesných noriem pritom nie je zásadný, pravidlom je, že právna norma reguluje spoločenské vzťahy dopredu a nie späť.

V danom prípade ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa normuje procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súdu), má teda charakter procesnoprávny, a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Keďže zároveň táto norma neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ho zaviedla, musí platiť pravidlo okamžitej aplikovateľnosti tohto ustanovenia. Ak teda platí, že právna norma § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie ex offo vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých, konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na to prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť dňom 01.05.2014) správne ex offo citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

V zmysle § 5b zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 po novelizácii zák. č. 102/2014 Z.z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď inak by bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. V ustanovení § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa tak zákonodarca priznal ochranu subjektívnemu právu spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských vzťahoch a to v konkrétnom, najmä však v občianskoprávnom súdnom konaní. Uvedené ustanovenie je špeciálnym ustanovením vo vzťahu k Občianskemu zákonníku ako všeobecnému právnemu predpisu, ktorý v ustanovení § 100 ods. 1 stanovuje, že na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka.

Súd prvého stupňa sa preto správne vypořiadal s otázkou premlčania uplatneného nároku, ak dospel k záveru, že nárok navrhovateľa na zaplatenie žalovanej sumy je premlčaný, keďže navrhovateľ z dôvodu porušenia platobnej disciplíny odporcu vyhlásil okamžitú splatnosť úveru oznámením zo dňa 29.12.2010, ktoré bolo odporcovi doručené dňa 07.01.2011, avšak návrh podal na súd až dňa 11.02.2014, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby, a vychádzajúc z ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2014 súd z úradnej povinnosti skúmal, či predmetný návrh nie je premlčaný a dospel k záveru, že nárok navrhovateľa premlčaný je, preto návrh zamietol.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1. mája 2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa ako aj ustanovenie § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné

ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (pozri aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8MCdo 13/2014 z 28.02.2015).

Aj podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014 „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.“

Vzhľadom k hore uvedeným právnym záverom odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 OSP za použitia ust. § 142 ods. 1 OSP a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.